

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/394/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113204658
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2113204658.2

Uznesenie

K. súd v Trnave v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č.k. 8C/141/2013-94 zo dňa 27. marca 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e** .

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením prvostupňový súd dovolacie konanie zastavil. Rozhodnutie s poukazom na § 5 ods. 1 písm. a), § 10 ods. 1 a 2, § 12 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch odôvodnil tým, že žalobca v súdom stanovenej lehote nezaplatil súdny poplatok za dovolanie, ktoré podal proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, hoci o následkoch nesplnenia poplatkovej povinnosti bol riadne poučený.

Proti tomuto uzneseniu v celom jeho rozsahu podal prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie o zastavení konania zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázal na to, že podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, z čoho vyplýva, že k spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a nie ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a podobne, ako je tomu pri položke 1 sadzobníka. Podľa dôvodovej správy k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 145/1995 Z.z. žaloby sa majú spoplatňovať podľa položky 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Odvolateľ poukázal tiež na odôvodnenie pozmeňujúceho a dopĺňujúceho poslaneckého návrhu k tomuto zákonu, z ktorého zdôraznil, že pri týchto žalobách sa navrhuje zaviesť paušálny súdny poplatok vo výške 20 eur, takže sa nebude vyberať poplatok podľa percentuálnej sadzby (pol. 1). Žalobca pritom podal dovolanie a nie žalobu a súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku, žalobca preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Tieto závery žalobca označil za súladné s publikovaným rozsudkom NS SR sp. zn. 4Cdo 39/2007, z ktorého zdôraznil, že za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v sadzobníku, sa súdne poplatky nevyberajú; v takom prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy. V prílohe zákona o súdnych poplatkoch pritom nie je jasne jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie dovolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Žalobcovi tak bola v rozpore so Zákonom o súdnych poplatkoch uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. V § 1 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch je vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z čl. 9 ods. 2 Ústavy podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať

zákonom alebo na základe zákona. Použitie analógie legis je v prípade vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 Ústavy vylúčené. Ak je potom účastníkovi konania v rozpore so zákonom o súdnych poplatkoch ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, ide o zásah do základného práva na súdnu ochranu zaručenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy, ale aj o porušenie čl. 12 ods. 1, no najmä čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona. Súd je pritom pri výkone svojej rozhodovacej právomoci viazaný čl. 2 ods. 2, teda platí, že môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Navyše podľa § 18ca zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012 i keď sa stanú splatnými po tomto dátume. V danom prípade bola žaloba podaná pred 01.10.2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012, preto je v súvislosti s podaným dovolaním potrebné aplikovať právny stav platný do 30.09.2012, kedy bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci od poplatku vecne oslobodené. Záverom odvolateľ poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Komárno, ktorého kópiu k odvolaniu pripojil.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech, keďže napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo výroku vecne správne.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa je žaloba žalobcu, ktorou sa domáha od žalovaného zaplatenia náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci. Prvostupňový súd vo veci vydal rozsudok, ktorým žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Proti tomuto rozhodnutiu v celom rozsahu podal žalobca odvolanie, v ktorom žiadal predmetné rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Krajský súd odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu v celom rozsahu potvrdil. Proti tomuto rozsudku podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním doručeným Okresnému súdu Trnava dňa 13.2.2015 dovolanie. Nadväzne výzvou č.k. 8C/141/2013-85 zo dňa 5.3.2015 prvostupňový súd vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie vo výške 40 eur s poukazom na položku 7a sadzobníka súdnych poplatkov a § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch. Keďže žalobca súdny poplatok za dovolanie nezaplatil, prvostupňový súd odvolaním napadnutým uznesením dovolacie konanie zastavil.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na odvolaciu argumentáciu žalobcu, je posúdiť, či žalobcovi vznikla poplatková povinnosť v súvislosti s podaním dovolania v danej veci.

Úprava súdnych poplatkov je obsiahnutá v zákone č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Výpočet poplatkových úkonov a bližšie podmienky ich platenia sú obsiahnuté v sadzobníku súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu citovaného zákona. Keďže dovolacie konanie na základe dovolania žalobcu bolo začaté podaním jeho dovolania dňom 13.2.2015, na vyrubenie súdneho poplatku za dovolanie je potrebné aplikovať Zákon o súdnych poplatkoch č. 71/1992 Zb. v znení účinnom v čase začatia dovolacieho konania, teda v znení zákona č. 286/2012 Z.z. účinného od 1.10.2012 (ďalej len cit. zák.).

V zmysle § 2 ods. 4 cit. zákona v dovolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal dovolanie. Podľa § 5 ods. 1 písm. a) cit. zákona poplatková povinnosť vzniká podaním dovolania, ak je poplatníkom odvolateľ a poplatok je splatný vznikom poplatkovej povinnosti (§ 8 ods. 1 cit. zák.). Sadzba poplatku je pritom uvedená v sadzobníku buď percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou (§ 6 ods. 1). Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. (§ 6 ods. 2).

Podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov v znení účinnom od 01.10.2012 zo žaloby na náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20 eur.

V preskúmvanej veci je odvolací súd toho názoru, že súd prvého stupňa postupoval správne, ak žalobcovi za podané dovolanie vyrubil súdny poplatok vo výške 40 eur a to v zmysle položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s § 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. v znení zákona č. 286/2012 Z.z. účinného od 01.10.2012. Zákonodarca podľa vyššie citovaných ustanovení rozlišuje medzi konaním na prvom stupni a konaním odvolacím a dovolacím. Poplatková povinnosť za dovolanie sa posudzuje podľa stavu platného v čase začatia dovolacieho konania. Odvolací súd zastáva názor, že poplatková povinnosť žalobcu za podané dovolanie sa neviaže na znenie zákona č. 71/1992 Zb. účinného ku dňu podania žaloby na súd, ale na znenie zákona účinného v čase, kedy vznikla poplatková povinnosť t.j. kedy žalobca podal dovolanie, čím začalo dovolacie konanie a to s poukazom na znenie ust. § 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. V danom prípade sa tak stalo za účinnosti zákona č. 286/2012 Z.z., ktorým bola založená poplatková povinnosť zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 20 eur a preto je potrebné aplikovať toto zákonné ustanovenie. Neobstojí preto námietka žalobcu, že súd prvého stupňa vyrubeníím tohto súdneho poplatku určil tento súdny poplatok nad rámec zákona.

Pokiaľ ide o odvoláciu námietku, podľa ktorej žalobca podal dovolanie proti rozsudku a nie žalobu, len ktorá je podľa znenia položky 7a sadzobníka poplatkov predmetom spoplatnenia a súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdному poplatku, preto odvolateľ nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané dovolanie, odvolací súd uzatvára nasledovné:

Podľa § 1 zákona č. 71/1992 Zb. sa súdne poplatky vyberajú za jednotlivé úkony alebo konania súdov, ak sa tieto vykonávajú na návrh účastníkov konania a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona. Pritom treba dôrazne rozlišovať úkony, ktoré sa spoplatňujú, od konaní súdov.

Konaním na návrh (resp. na základe žaloby) sa rozumie predovšetkým konanie podľa Občianskeho súdneho poriadku. Za konanie sa pre účely platenia súdnych poplatkov považuje nielen konanie pred súdom prvého stupňa, ale rovnako i odvolacie konanie a dovolacie konanie (§ 6 ods. 1 cit. zák.). Cit. ust. § 6 ods. 2 pritom výslovné zakotvuje, že poplatok vo výške dvojnásobku základnej sadzby ako za návrh sa vyberá i v dovolacom konaní.

Úkony a konania, ktoré majú byť spoplatnené, predpokladajú ich výslovné zaradenie do sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona. Sadzobník súdnych poplatkov sa s touto problematikou vysporiadal tak, že vytvoril štyri časti, z ktorých I. časť upravuje poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, II. časť poplatky za úkony súdov, III. časť sa zaoberá poplatkami orgánov štátnej správy súdov, no a posledná IV. časť je venovaná poplatkom za úkony prokuratúry.

Poplatok za podanie návrhu je splatný jeho podaním (§ 8 ods. 1 cit. zák.). Pod pojem návrh treba subsumovať aj dovolanie, ako návrh na dovolacie konanie. Je to spôsobené tým, že zákon síce pri vymedzení pojmov nie je dôsledný, avšak vychádzajúc z celkovej konštrukcie úpravy súdnych poplatkov v sadzobníku tvoriacom prílohu zákona č. 71/1992 Zb. nemožno spochybníť to, že poplatková povinnosť stanovená položkou 7a sadzobníka sa vzťahuje na celé konanie o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pričom dovolacie konanie je konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku. K rovnakému záveru dospel NS SR vo veci 3 Cdo 408/2015.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že ak žalobca napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej v zákonnej lehote dovolaníím, súd prvého stupňa ho správne vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie v správnej výške 40 eur s poučením, že následkom nezaplatenia súdneho poplatku bude zastavenie dovolacieho konania. Keďže žalobca súdny poplatok za podané dovolanie nezaplatil, čo nebolo sporné, prvostupňový súd potom správne predmetné dovolacie konanie preskúmvaným uznesením pre nezaplatenie súdneho poplatku s použitím § 10 ods. 1, § 12 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch zastavil.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ako v celom rozsahu vecne správne, s použitím § 219 O.s.p. potvrdil.

Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.